Dosarul nr. 2a-1741/22 (dosar electronic 2-19046185-02-2a-12042022)
Judecătoria Ştefan Vodă, judecător Aliona Postu

D E C I Z I E

mun. Chișinău 6 aprilie 2023

Colegiul civil, comercial
și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
Președintele ședinței, judecător Ana Panov
Judecătorii Olga Cojocaru și Vitalie Cotorobai
Grefier Zoia Plești

examinând, în şedinţă de judecată publică, apelul declarat de apelului declarat de avocatul Crețu Radu-Cezar, în numele și interesele reclamanților Lapaci Iurie și Roșca Alexandru, împotriva hotărârii Judecătoriei Căușeni /sediul Ștefan Vodă/ din 10 decembrie 2021, pronunțată în cadrul cauzei civile inițiate la cererea de chemare în judecată depusă de Lapaci Iurie și Roșca Alexandru către Railean Sergiu, intervenient accesoriu Notarul Public Grosul Sergiu, privind declararea nulității absolute a actului juridic, prin care acțiunea a fost respinsă, -

c o n s t a t ă :

La data de 7 mai 2019 Lapaci Iurie și Roșca Alexandru s-au adresat cu cerere de chemare în judecată către Railean Sergiu, intervenient accesoriu Notarul Public Grosul Sergiu, solicitînd anularea contractului de împrumut nr. 9281 din 16.12.2013, încheiat între Railean Sergiu în calitate de împrumutător și Lapaci Iurie, Roșca Alexandru în calitate de împrumutați ca fiind lovit de nulitate absolută.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanții au indicat, că la data de 16.12.2013 între Railean Sergiu, în calitate de împrumutător și Lapaci Iurie, Roșca Alexandru în calitate de împrumutați a fost încheiat contract de împrumut, contractul fiind autentificat de notarul Grosul Sergiu, potrivit căruia, Lapaci Iurie și Roșca Alexandru au primit în aceiași zi de la Railean Sergiu suma de 20000 euro. În realitate însă suma împrumutului indicată în contract nu a fost transmisă.

Mai declară partea, că tot în aceiași zi, adică la 16.12.2013, la același notar Grosul Sergiu (biroul notarial situat în or. Ștefan Vodă), a fost încheiat contract de vânzare-cumpărare nr. 9279 dintre Railean Iurie, reprezentat prin procură de Railean Sergiu în calitate de vânzător și „Iurconsgrup” S.R.L. , reprezentată de administratorul Lapaci Iurie în calitate de cumpărător. Prin contractul de vânzare-cumpărare Railean

Iurie a vândut către ,,Iurconsgrup” S.R.L. 33% cotă parte din capitalul social al ,,PPD și CMC” S.R.L. la prețul de 1782 lei.

Invocă reclamanții, că contractul de împrumut a fost încheiat cu intenția de a ascunde un alt act juridic și anume contractul de vânzare-cumpărare el fiind unul simulant și care fost încheiat la insistența lui Railean Sergiu, care a dorit să ascundă suma reală a tranzacției cu privire la vânzarea a 33% cotă parte a ,,PPD și CMC” S.R.L.

A mai relatat partea reclamantă, că la încheierea contractului de împrumut Railean Sergiu l-a obligat pe Lapaci Iurie și Roșca Alexandru să nu includă suma reală a tranzacției de vânzare-cumpărare a cotei-părți, cunoscând cu certitudine, că ,,PPD și CMC” S.R.L. se află într-o situație deplorabilă, cu credite scadente și cu dosare civile pendinte pe rolul instanțelor de judecată cu privire la încasarea datoriilor.

Menționează, că în realitate înțelegerea între Railean Sergiu și Lapaci Iurie cu privire la prețul obiectului de vânzare -cumpărare era de 27000 euro, însă Railean Sergiu a insistat la încheierea unui contract simulat pentru a achita mai puțin impozit la stat. Ulterior, Lapaci Iurie i-a achitat suma de 7000 euro în câteva rate, dintre care la momentul transmiterii sumei de 4500 euro era prezent martorul Bolozan Igor prezent și la încheierea contractelor, obiect al litigiului.

Mai invocă în cerere de chemare în judecată reclamanții, că Railean Sergiu acționând cu intenție, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane și anume a lui Lapaci Iurie și Roșca Alexandru, prin înșelăciune și abuz de încredere i-a obligat pe Lapaci Iurie și Roșca Alexandru să încheie un contract de împrumut, în rezultatul căruia Railean Sergiu va avea dreptul să ceară de la ei achitarea sumei de 20000 euro, fapt care nu i-a împrumutat.

Partea reclamantă mai relevă, că după întocmirea ambelor contracte Railean Sergiu de mai multe ori a solicitat achitarea sumei împrumutului de 20000 euro. În una din discuții Railean Sergiu a recunoscut faptul că intenționat a obligat încheierea contractului de împrumut urmărind scopul preluării bunului imobil a lui Roșca Alexandru(casa unde ultimul locuiește împreună cu familia).

La cererea de chemare în judecată pârâtul Railean Sergiu a prezentat referința, prin care și-a manifestat dezacordul cu aceasta, solicitând respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată, a invocat că motivele invocate în cererea de chemare în judecată sunt niște invenții ale reclamanților , care urmăresc scopul de a se eschiva de la întoarcerea datoriei.

Prin hotărârea Judecătoriei Căușeni /sediul Ștefan Vodă/ din 10 decembrie 2021, cererea de chemare în judecată depusă de Lapaci Iurie, Roșca Alexandru către Railean Sergiu, intervenient accesoriu Notarul Public Grosul Sergiu, privind declararea nulității absolute a actului juridic, și anume a Contractului de împrumut nr. 9281 din 16.12.2013, a fost respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea soluției sale instanța de fond a reținut, că la încheierea contractului de împrumut din 16.12.2013 cu nr. 9281, încheiat între Railean Sergiu și Lapaci Iurie, Roșca Alexandru au fost respectate condițiile de validitate cerute de lege pentru

autentificarea unui astfel de contract. Astfel, contractul de împrumut din 16.12.2013 și contractul de vânzare a cotei parți din capitalul firmelor ,,PPD și CMC” S.R.L., nu au nici o tangență.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 10 ianuarie 2022 reprezentantul reclamanților Lapaci Iurie și Roșca Alexandru, avocatul Crețu Radu-Cezar, acționând în baza mandatului avocațial nr. ***** din 5 iunie 2019, a declarat apel, solicitând casarea hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2022, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de reprezentantul reclamanților Lapaci Iurie și Roșca Alexandru, avocatul Crețu Radu-Cezar, din motivul necorespunderii acestora prevederilor art. art. 364 şi 365 Cod de procedură civilă, fiind acordat părților apelante termen, pentru a prezenta cererea de apel întocmită conform cerințelor legale și dovezii achitării taxei de stat. Concomitent s-a explicat, că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile indicate în încheiere în termenul acordat, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și împreună cu actele anexate vor fi restituite. În interiorul termenului acordat, partea apelantă a înlăturat neajunsurile indicate. În consecință prin încheierea instanței de apel din 30 iunie 2022, apelul declarat de reprezentantul reclamanților Lapaci Iurie și Roșca Alexandru, avocatul Crețu Radu-Cezar, a fost acceptat pentru examinare și intentată procedura în apel.

În motivarea apelului declarat s-a indicat, că contractul de împrumut nr. 9281 din 16.12.2013, ca act juridic, a fost încheiat cu intenţia de a ascunde un alt act juridic şi anume contractul de vânzare-cumpărare nr. 9279 din 16.12.2013, suma de 20000 euro care se presupune că a fost împrumutată, de fapt nu a fost transmisă în realitate de Railean Sergiu către Lapaci Iurie şi Roşca Alexandru.

În acest context, menționează partea apelantă, că acest contract de împrumut este unul simulat şi a fost încheiat la insistența lui Railean Sergiu, care a dorit să ascundă suma reală a tranzacției cu privire la vânzarea a 33% cotă-parte a „PPD şi CMC” S.R.L. De fapt, înțelegerea între Railean Sergiu şi Lapaci Iurie cu privire la prețul obiectului contractului de vânzare-cumpărare era de 27000 euro. Ulterior Lapaci Iurie i-a achitat suma de 7000 euro, în câteva rate, dintre care la momentul transmiterii sumei de 4500 euro era prezent şi martorul Bolozan Igor, care a fost prezent şi la încheierea Contractelor, obiect al litigiului.

Consideră eronată concluzia instanței de fond, că contractul de împrumut a fost recunoscut atât de Lapaci Iurie cât şi de Roşca Alexandru dat fiind faptul că peste o perioadă de timp ei au întors o parte de împrumut în rate, suma de 7000 euro, or, suma de 7000 euro a reprezentat diferenţa dintre valoarea reală a contractului de vânzare-cumpărare nr. 9279 din 16.12.2013, de 27000 euro şi suma de 20000 euro indicată în contractul simulat de împrumut nr. 9281 din 16.12.2013.

Susține partea apelantă, că contractul de împrumut nr. 9281 din 16.12.2013, încheiat între Railean Sergiu ca împrumutător şi Lapaci Iurie şi Roşca Alexandru ca împrumutaţi

privitor la împrumutul mijloacelor financiare urmează a fi anulat, ca fiind lovit de nulitate absolută, deoarece este un act juridic simulat, fiind nul din momentul încheierii.

A mai consemnat reprezentantul părții, că prin autentificarea Contractului de împrumut nr. 9281 din 16.12.2013, Notarul public Grosul Sergiu, a confirmat că potrivit pct. 7 a Contractului, apelanţii au declarat că au primit suma indicată în contract, astfel, Notarul public Grosul Sergiu a confirmat doar declaraţia părţilor semnatare a contractului, nu şi faptul nemijlocit de transmitere a banilor.

Consideră reprezentantul părții, că pentru valabilitatea Contractului de împrumut nr. 9281 din 16.12.2013, Railean Sergiu urma să transmită suma de 20000 euro către Lapaci Iurie şi Roşca Alexandru, iar Notarul public Grosul Sergiu, urma să confirme transmiterea banilor, fapt care nu a avut loc.

Nu pot fi reţinute argumentele instanţei de fond, cu referire la faptul că „la caz, instanţa de judecată va aprecia critic declaraţiile martorului Bolozan L, care a relatat că contractele au fost încheiate în anul 2015, şi de către Railean Sergiu nu au fost transmise careva sume de bani către Roşca A. şi Lapaci Iurie, şi că a fost prezent la întocmirea contractului de împrumut. Instanţa relevă, că încheierea contractelor a fost în anul 2013 şi nu 2015, după cum declară martorul Bolozan Igor, ultimul nu s-a aflat continuu în biroul notarului, ori chiar Bolozan Igor declară că de câteva ori a intrat şi ieşea din birou, deci nu s-a aflat continuu până la întocmirea contractului”.

În acest sens declară reprezentantul apelanților, că deşi Bolozan Igor a declarat că a ieşit de câteva ori din biroul notarial, la momentul semnării contractului acesta era prezent, iar faptul că la încheierea contractului de împrumut nu a avut loc transmiterea banilor, este confirmat nu doar de martor, dar şi de către apelanţi şi de Notarul public Grosul Sergiu. La fel nici intimatul nu invocă că transmiterea banilor a avut loc la încheierea contractului de împrumut nr. 9281 din 16.12.2013, ci în aceia-şi zi mai devreme, fapt care nu este confirmat.

Mai mult, martorul Bolozan Igor audiat în cadrul şedinţei de judecată, a declarat că la 16.12.2013 a venit cu Lapaci Iurie din România, s-a întâlnit cu intimatul Railean Sergiu în Chişinău şi împreună au mers la Căuşeni, respectiv au petrecut tot timpul împreună cu Lapaci Uurie şi Railean Sergiu, iar Railean Sergiu nu i-a împrumutat nimic lui Lapaci Iurie sau Roşca Alexandru.

A specificat partea apelantă, că unica probă care confirmă transmiterea banilor este declaraţia părţilor semnatare, înserată în pct. 7 a Contractului, declarație care este valabilă atât timp cât este consimţită de părţi şi care şi-a pierdut valabilitatea prin acţiunile concludente ale reclamanţilor de apărare a drepturilor sale prin înaintarea prezentei acţiuni. Nici intimatul, nici Notarul public Grosul Sergiu, nici careva operaţiuni bancare, nici careva achiziții ale apelanţilor, nu pot confirma transmiterea de facto a sumei de 20000 euro către Lapaci Iurie şi Roşca Alexandru.

Mai menționează partea apelantă, că deşi instanţa a constatat că prețul stabilit de părţi, pentru obiectul contractului de vânzare-cumpărare nr. 9279 din 16.12.2013 era de 27000 euro, iar la încheierea contractului a fost achitat doar preţul de 1782 MDL, instanța eronat a omis să facă legătura cauzală între contractul de vânzare-cumpărare

nr. 9279 din 16.12.2013 şi contractul de împrumut nr. 9281 din aceia-şi dată, încheiat între aceleaşi părţi la o diferenţă de câteva ore, cu suma de 20000 euro, care practic acoperă valoarea stabilită de părţi pentru contractul de vânzare- cumpărare, ţinând cont că faptul transmiterii sumei de 20000 euro nu a fost confirmată de Notarul public Grosul Sergiu.

Reprezentantul părților apelante/reclamante Lapaci Iurie și Roșca Alexandru, avocatul Crețu Radu-Cezar în cadrul ședinței instanței de apel a solicitat admiterea acestuia în sensul formulat.

Reprezentantul părții intimate/pârâte Railean Sergiu, avocatul Ciofu Ion în ședința instanței de apel a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond.

Intervenientul accesoriu Notarul Public Grosul Sergiu, fiind informat despre proces, la ședința de judecată nu s-a prezentat. Urmare a acestui fapt și în temeiul art. 379 Cod de procedură civilă, Colegiul a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Audiind participanții la proces, analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces şi a materialelor din dosar în coroborare cu cadrul legal pertinent aplicabil, Colegiul consideră apelul declarat de avocatul Crețu Radu-Cezar, în numele și interesele reclamanților Lapaci Iurie și Roșca Alexandru drept neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele motive.

Termenul de declarare a apelului.

Potrivit art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile calculat din data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

După cum a fost indicat mai sus avocatul Crețu Radu-Cezar, în numele și interesele reclamanților Lapaci Iurie și Roșca Alexandru a depus cererea de apel la 10 ianuarie 2022 (prin intermediul serviciului poștal), contestând hotărârea Judecătoriei Căușeni /sediul Ștefan Vodă/, dispozitivul căruia a fost pronunțat la 10 decembrie 2021. Astfel Colegiul atestă și constată, că apelul a fost declarat în interiorul termenului acordat de Lege, or, ultima zi de declarare a apelului a fost data de 9 ianuarie 2022, zi de duminică, iar ulterior, prima zi lucrătoare fiind data de 10 ianuarie 2022.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

În conformitate cu art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Potrivit art. 239 Cod de procedura civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

În temeiul art. 240 Cod de procedură civilă (1) La deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii; (3) Instanţa judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.

În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Totodată, potrivit art. 130 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea pricinii. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanţa judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe şi respingerea altor probe, precum şi argumentarea preferinţei unor probe faţă de altele.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă statuează, că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Potrivit art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importantă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Totodată, sarcina instanței de apel derivă, reieșind din dispozițiile art. 373 Cod de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

De asemenea, în limitele apelului dedus judecării, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la

proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis contra Greciei nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

În conformitate cu prevederile art. 210 alin. (1) Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice , dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului.

Conform art. 212 lit. a) Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), forma autentică a actului juridic este obligatorie: lit. c) în alte cazuri stabilite de lege. Pentru ca un contract de împrumut să fie considerat valabil este necesar ca să fie întrunite cumulativ cerințele cu privire la consimțământ, capacitate, obiect și cauză, modalitatea de exteriorizare a manifestării de voință și cerința autentificării. Pentru contractul de împrumut cu suma mai mare de 1000 lei, este obligatoriu întocmirea acestuia în formă scrisă.

Conform art. 213 lit. a) din Codul civil, nerespectarea formei autentice atrage nulitatea actului juridic. Pentru a determina valabilitatea contractului de împrumut a sumei de bani în mărime de 20.000 euro, și incidența, după caz, a temeiurilor de nulitate, instanța de judecată va aprecia respectarea condițiilor de valabilitate a actului juridic, de formă și de fond, la data încheierii sale.

Conform art. 216 alin. (2) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), actul juridic poate fi declarat nul, în temeiurile prevăzute de prezentul cod, de către instanţa de judecată sau prin acordul părţilor (nulitate relativă).

Conform art. 217 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut şi actual. Instanţa de judecată o invocă din oficiu.

Conform art. 218 alin. (1)-(3) din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), nulitatea relativă a actului juridic poate fi invocată doar de persoana în al cărei interes este stabilită sau de succesorii ei, de reprezentantul legal sau de creditorii chirografari ai părţii ocrotite pe calea acţiunii oblice. Instanţa de judecată nu poate să o invoce din oficiu. Nulitatea relativă poate fi acoperită prin voinţa expresă sau tacită a persoanei în al cărei interes este stabilită nulitatea. Voinţa de a confirma actul juridic lovit de nulitate trebuie să fie certă şi evidentă. Pentru confirmarea actului juridic lovit de nulitate relativă, voinţa nu trebuie să fie exprimată în forma cerută pentru încheierea actului juridic respectiv.

Conform art. 228 din Codul civil (în redacția până la 01.03.2019), actul juridic a cărui încheiere a fost determinată de comportamentul dolosiv sau viclean al uneia din părţi poate fi declarat nul de instanţa de judecată chiar şi în cazul în care autorul dolului estima că actul juridic este avantajos pentru cealaltă parte. Dacă una dintre părţi trece sub tăcere anumite împrejurări la a căror dezvăluire cealaltă parte nu ar mai fi încheiat actul juridic, anularea actului juridic poate fi cerută numai în cazul în care, în baza principiului bunei-credinţe, se putea aştepta ca cealaltă parte să dezvăluie aceste împrejurări. În cazul în care dolul este comis de un terţ, actul juridic poate fi anulat numai dacă se demonstrează că cealaltă parte a ştiut sau trebuia să ştie despre dol.

Conform art. 867 Cod civil (în redacția până la 01.03.2019), prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date. Contractul de împrumut este gratuit dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de apel.

Din materialele pricinii rezultă, că la 7 mai 2019 Lapaci Iurie și Roșca Alexandru s-au adresat cu cerere de chemare în judecată către Railean Sergiu, intervenient accesoriu Notarul Public Grosul Sergiu, solicitînd anularea contractului de împrumut nr. 9281 din 16.12.2013, încheiat între Railean Sergiu în calitate de împrumutător și Lapaci Iurie, Roșca Alexandru în calitate de împrumutați ca fiind lovit de nulitate absolută.

Examinând cauza, la 10 decembrie 2021, instanța de fond a ajuns la concluzia netemeiniciei acțiunii, respingînd-o în acest sens.

Reclamanții, nefiind de acord cu soluția instanței de fond, a contestat-o cu apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu adoptarea unei noi hotărâri, de admitere deplină a pretențiilor sale.

Colegiul analizând materialele pricinii și probatoriul administrat, în coroborare cu legislația pertinentă aplicabilă și motivele invocate de părți în susținerea poziției sale, concluzionează despre temeinicia și corectitudinea hotărârii date de prima instanță și caracterul formal al cererii de apel, motiv din care acesta urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Iniţial, cu referire la circumstanţele cauzei, în esenţă, reliefate şi de instanţa de fond, Colegiul relevă, că la data de 16.12.2013 între Railean Sergiu, în calitate de împrumutător și Lapaci Iurie și Roșca Alexandru, în calitate de împrumutați a fost încheiat contract de împrumut cu nr. 9281, încheiat în biroului notarului Grosul Sergiu, prin care pîrîtul Railean Sergiu a împrumutat reclamanților Lapaci Iurie, Roșca Alexandru suma de 20000 euro. Potrivit pct. 7 a Contractului de împrumut, reclamanții au declarat că au primit suma indicată în contract.

Totodată, prin înscrisurile anexate la dosar se certifică faptul, că tot în aceiași zi și anume de 16.12.2013 la același birou notarial din or. Căușeni, str. Ștefan cel Mare, de către același notar Sergiu Grosul a fost încheiat contract de vânzare-cumpărare nr. 9279 dintre Railean Iurie, reprezentat prin procură de Railean Sergiu, în calitate de vînzător și „Iurconsgrup" S.R.L., reprezentat de administratorul Lapaci Iurie în calitate de cumpărător, prin care Railean Iurie a vândut către „Iurconsgrup" S.R.L. 33% cotă parte din capitalul social al „PPD și CMC" S.R.L. la prețul de 1782 lei. Înțelegerea între Railean Sergiu și Lapaci Iurie cu privire la prețul obiectului contractului de vânzare-cumpărare era de 27000 euro.

Peste perioadă de timp Lapaci Iurie și Roșca Alexandru au întors o parte de împrumut în rate, suma de 7000 euro, însă din motivul că reclamanții Lapaci Iurie și Roșca Alexandru se eschivau de la îndeplinirea obligațiunilor contractuale pârâtul Railean Sergiu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată privind încasarea datoria.

Cu referire la circumstanţele constatate din materialele cauzei, Colegiul judiciar reţine prevederile art. 217 alin. (1) din Codul civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut şi actual. Instanţa de judecată o invocă din oficiu.

Potrivit art. 221 alin. (1) din Codul civil, actul juridic încheiat fără intenţia de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) este nul.

Articolul 207 alin. (1) din Codul civil prevede că actul juridic civil încheiat fără cauză ori fondat pe o cauză falsă sau ilicită nu poate avea nici un efect, iar potrivit alineatului (3) al aceluiaşi articol este ilicită cauza care contravine legii, ordinii publice sau bunele moravuri.

Totodată, art. 199 alin. (2) din Codul civil stabileşte că consimţământul este valabil dacă provine de la o persoană cu discernământ, este exprimat cu intenţia de a produce efecte juridice şi nu este viciat.

Suplimentar, Completul reţine prevederile art. 753 alin. (1) din Codul civil, potrivit căruia, prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vînzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părţi (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul şi să plătească preţul convenit.

Reclamanții Lapaci Iurie și Roșca Alexandru au invocat nulitatea actului juridic enunţat supra, argumentând-o prin existenţa unor acte juridice încheiate fără scopul de a produce efecte juridice, dar cu scopul de a ascunde un alt act juridic şi anume contractul de vânzare-cumpărare nr. 9279 din 16.12.2013, iar suma de 20000

euro care se presupune că a fost împrumutată, de fapt nu a fost transmisă în realitate de Railean Sergiu către Lapaci Iurie şi Roşca Alexandru.

În acest context, Completul notează, că sunt lovite de nulitate absolută actele juridice încheiate fără intenţia de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv), deoarece în cazul acestui act lipseşte intenţia de a da naştere, modifica, sau stinge drepturi şi obligaţii civile. Or, actele juridice fictive au menirea să creeze o aparenţă juridică pentru terţi şi implică o neconcordanţă intenţionată între voinţa reală şi voinţa declarată, această neconcordanţă are ca scop amăgirea terţilor. Manifestarea de voinţă în cazul actului juridic fictiv este falsă şi are ca scop inducerea în eroare a altor persoane, creând aparenţa existenţei actului juridic în realitate. Aceste acte se încheie cu scopul de a ocoli unele dispoziţii legale imperative, inclusiv, fraudarea fiscului sau a creditorilor, ascunderea faţă de public a anumitor operaţii juridice, etc.

Totodată, condiţiile esenţiale pentru valabilitatea oricărui act juridic civil se împart în condiţii de fond şi de formă. Cerinţele cu privire la consimţământ, capacitate, obiect şi cauză reprezintă condiţii de fond, iar cele ce se referă la modalitatea de exteriorizare a manifestării de voinţă, cum este cerinţa autentificării, sunt condiţii de formă.

La caz, cauza contractului de împrumut nr. 9281 din 16 decembrie 2013, încheiat între Railean Sergiu ca împrumutător și Lapaci Iurie, Roșca Alexandru ca împrumutați privitor la împrumutul mijloacelor financiare, autentificat notarial de către notarul public Sergiu Grosu, este perfect valabil, temeiuri de declarare a nulităţii a acestuia, prevăzute de art. 221 alin. (1) din Codul civil, nefiind stabilite nici de instanţa inferioară, nici de către instanţa de apel. Or, cauze de nulitate sunt acele împrejurări care învederează lipsa unui element structural al actului juridic sau încălcarea unei condiţii legale de validitate, cum ar fi cauza ilegală a contractului.

De asemenea, acest contract a fost încheiat în corespundere cu voinţa părţilor, care fiind prezente în faţa notarului au declarat că conştientizează acţiunile lor, şi doresc încheierea contractului în vederea producerii efectelor juridice.

În acest sens, Completul conchide că argumentele expuse în cererea de apel referitor la faptul că contractul de împrumut enunţat a fost încheiat cu scopul de a ascunde un alt act juridic şi anume contractul de vânzare-cumpărare nr. 9279 din 16.12.2013, iar suma de 20000 euro, care se presupune că a fost împrumutată, de fapt nu a fost transmisă în realitate de Railean Sergiu către Lapaci Iurie şi Roşca Alexandru, sunt neîntemeiate şi nu şi-au găsit confirmarea în probatoriul administrat la prezenta cauză.

De asemenea, sunt lipsite de o bază probatorie suficientă şi argumentele invocate de partea apelantă în susţinerea poziţiei sale potrivit căreia scopul de contractului de împrumut nr. 9281 din 16 decembrie 2013, încheiat între Railean Sergiu ca împrumutător și Lapaci Iurie, Roșca Alexandru a fost ascunderea contractului de vânzare-cumpărare nr. 9279 din 16.12.2013, or din materialele dosarului nu a putut fi stabilită legătura cauzală dintre încheierea contractului de împrumut din 16.12.2013 și a contractului de vânzare-cumpărare a cotei-părți din capitalul firmelor ,,PPD și CMC” S.R.L.

În concluzie, Colegiul atestă că instanța de fond corect a stabilit starea de fapt, corect a identificat și aplicat cadrul legal pertinent, adoptând în acest sens o hotărâre judecătorească întemeiată și conformă Legii. Drept consecință și, deoarece argumentele reprezentantului apelanților sunt combătute integral prin constatările și concluziile indicate supra, instanța de apel stabilind că hotărârea contestată este legală şi întemeiată, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge cererea de apel declarată de avocatul Crețu Radu-Cezar, în numele și interesele reclamanților Lapaci Iurie și Roșca Alexandru.

Prin urmare, toate argumentele și afirmațiile invocate de către reprezentantul apelantei, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament juridic valabil circumstanțelor speței. În plus, este important de remarcat faptul că apelantul, utilizând calea de atac nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu au avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.

În acest context, Colegiul civil relevă că în jurisprudența sa constantă, CtEDO, a statuat că art. 6 paragraf. 1 al Convenției nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinţei pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsită de şanse de succes. (cauza Rebait şi alţii contra Franței, Comisia Europeană a drepturilor Omului, 25 februarie 1995).

Reieșind din cele indicate și în conformitate cu prevederile art. art. 385 lit. a) și 389-390 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e :

Respinge apelul declarat de avocatul Crețu Radu-Cezar, în numele și interesele reclamanților Lapaci Iurie și Roșca Alexandru.

Menține hotărârea Judecătoriei Căușeni /sediul Ștefan Vodă/ din 10 decembrie 2021, pronunțată în cadrul cauzei civile inițiate la cererea de chemare în judecată depusă de Lapaci Iurie și Roșca Alexandru către Railean Sergiu, intervenient accesoriu Notarul Public Grosul Sergiu, privind declararea nulității absolute a actului juridic.

Decizia este definitivă şi executorie din data adoptării, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței **Ana Panov**
Judecător

Judecătorii **Olga Cojocaru**

Vitalie Cotorobai